

راهنمای کاربردی پرورش و نگهداری

نژادهای کبوتر

تالیف:

رضا صافی - امیر مسعود شهبازی

ویراستار علمی:

دکتر مهدیه رئیس زاده

(استاد یار فارماکولوژی-دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج)

دکتر مجید غلامی

(استاد یار بهداشت و پرورش طیور دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر کرد)

انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی

۱۳۹۳

سرشناسه	صافی، رضا، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	راهنمای کاربردی پرورش و نگهداری نژادهای کبوتر / تألیف رضا صافی، مسعود شهبازی.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۱۲۸ص: مصور (بخشی رنگی)، جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۶۳۶۲-۷۷-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	کبوترها -- پرورش
شناسه افزوده	شهبازی، مسعود، ۱۳۶۶ -
رده بندی کنگره	۱۳۹۲ ۲ص/ SF۴۷۲
رده بندی دیویی	۶۳۶/۵۰۸۹۶
شماره کتابشناسی ملی	۳۴۰۸۰۸۵

انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی

نام کتاب: راهنمای کاربردی پرورش و نگهداری نژادهای کبوتر

تألیف: رضا صافی - امیر مسعود شهبازی

ویراستار علمی: دکتر مهدیه رئیس زاده، دکتر مجید غلامی

ناشر: انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی

سال و نوبت چاپ: ۱۳۹۳ - اول

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۶۲-۷۷-۹

قیمت: ۱۰۵۰۰۰ ریال

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

روبروی دانشگاه تهران، بین خ ۱۲ فروردین و خ فخر رازی، پاسارظروغچی، طبقه سوم، واحد ۱۱

تلفن: ۶۶۹۶۳۱۲۶ تلفن همراه: ۰۹۱۲۷۳۲۷۰۶۳۱۰ دورنگار ۶۶۴۰۳۴۵۲

www.eatk.ir

email_eatk_ir@yahoo.com

حق چاپ برای انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی محفوظ است.

فهرست مطالب

۹	 پیشگفتار
۱۱	 مقدمه
۱۵	 فصل اول: معرفی کبوتر و تاریخچه‌ی نگهداری آن
۱۵	 اساس نام گذاری کبوتر
۱۶	 رده بندی علمی
۱۶	 تاریخ پیدایش کبوتر بر روی زمین
۱۶	 تاریخ اهلی شدن کبوتر
۱۷	 پرورش کبوتر در ایران
۱۸	 تاریخچه‌ی پرورش کبوتر گوشتی در کشورهای غربی
۱۹	 مزایای پرورش کبوتر
۱۹	 خواص دارویی گوشت کبوتر
۲۱	 فصل دوم: نژادهای کبوتر
۲۱	 ۱- نژاد کبوترهای گوشتی
۲۳	 ۱-۱- کبوتر درشت کوتوله (Giant runts)
۲۳	 ۱-۲- کبوتر رنت (Rant Pigeon)
۲۳	 ۱-۳- کبوتر شاهی (King Pigeon)
۲۴	 ۱-۴- کبوتر کارنيه (Carneau Pigeon)
۲۵	 ۱-۵- کبوتر گاینت هومر (Giaint Homer Pigeon)
۲۵	 ۲- کبوترهای زینتی
۲۵	 ۲-۱- کبوتر بخارا (Trumpeter)
۲۶	 ۲-۲- کبوتر بوف ایتالیایی (Italian owl pigeon)
۲۶	 ۲-۳- کبوتر تبریزی (Tabrizi pigeon)
۲۷	 ۲-۴- کبوتر چین دار شرقی (Oriental Frills Pigeon)
۲۸	 ۲-۵- کبوتر چینی کاکل دار (Chinese nasal tuft)
۲۸	 ۲-۶- کبوتر دتش یا دانمارکی (Danish pigeon)
۲۹	 ۲-۷- کبوتر شامی (Damascene)
۲۹	 ۲-۸- کبوتر صورت بلند برلینی (Berlin long faced tumbler)
۳۰	 ۲-۹- کبوتر صورت کوتاه برلینی (Berlin short faced tumbler)
۳۰	 ۲-۱۰- کبوتر فردار جکسون (Jackson pigeon)
۳۱	 ۲-۱۱- کبوتر فرشته (Archangel pigeon)
۳۱	 ۲-۱۲- کبوتر کلاه دار (هلمت) (Helmet pigeon)
۳۱	 ۲-۱۳- کبوتر مکه (Makka Pigeon)
۳۲	 ۲-۱۴- کبوتر یخی (Ice pigeon)
۳۳	 ۲-۱۵- کبوتر یعقوبی (Jacobin Pigeon)

- ۱۶-۲- کبوتر یهودی (Magpie pigeon) ۳۳
- ۱۷-۲- کبوتر زین پشت استرالیایی (Australian saddleback tumbler) ۳۴
- ۱۸-۲- کبوتر دم چتری (Fantail) ۳۴
- ۳- کبوترهای گوشتی و زینتی ۳۵
- ۱-۳- کبوتر مودنا (Modene pigeon) ۳۵
- ۴- کبوترهای پرشی و پروازی ۳۶
- ۱-۴- کبوتر بارب (Barb pigeon) ۳۶
- ۲-۴- کبوتر بلند پرواز بوداپست (Budapest highflier) ۳۶
- ۳-۴- کبوتر بلند پرواز صربی (Serbian highflier) ۳۷
- ۴-۴- کبوتر توربیت (Turbit pigeon) ۳۷
- ۵-۴- کبوتر تهرانی (Tehrani pigeon) ۳۸
- ۶-۴- کبوتر تیپلر (Tipplers pigeon) ۳۸
- ۷-۴- کبوتر غلتان شرقی (Oriental roller pigeon) ۳۹
- ۸-۴- کبوتر غلتان نمایشی (Show roller pigeon) ۴۰
- ۹-۴- کبوتر کاشانی (Kashani pigeon) ۴۰
- ۱۰-۴- کبوتر کله سفید یا مخملی (Shakhsharli) ۴۰
- ۱۱-۴- کبوتر میگسار (Tippler Pigeon) ۴۱
- ۵- کبوترهای معلق زن ۴۳
- ۱-۵- کبوتر معلق زن ارمنی (Armenian tumbler) ۴۳
- ۲-۵- کبوتر معلق زن ترکی (Turkish tumblers) ۴۱
- ۳-۵- کبوتر معلق زن غرب انگلستان (West of England tumblers) ۴۳
- ۴-۵- کبوتر معلق زن قفس (Coop tumbler pigeon) ۴۴
- ۵-۵- کبوتر معلق زن کازان (Kazan pigeon) ۴۵
- ۶-۵- کبوتر معلق زن کیف (Kiev tumbler) ۴۵
- ۶- کبوترهای مسابقه ای ۴۶
- ۱-۶- کبوتر تریتون آمریکایی (American Trenton pigeon) ۴۶
- ۲-۶- کبوتر شاهین سیله (Black eagle pigeon) ۴۶
- ۷- کبوترهای دمنده ۴۶
- ۱-۷- کبوتر دروگر نروژی (Norwich cropper) ۴۶
- ۲-۷- کبوتر دمنده (Pouter Pigeon) ۴۷
- ۸- کبوترهای نامه بر ۴۸
- ۱-۸- کبوتر سواره نظام (Dragoon pigeon) ۴۸
- ۲-۸- کبوتر کاریر (English carrier pigeon) ۴۸
- ۳-۸- کبوتر نامه بر (Carriers pigeon) ۴۹

فصل سوم: فیزیولوژی و آناتومی ۵۱

- سر کبوتر ۵۱
- گردن ۵۲
- تنه ۵۲
- مطالعه انواع پر در کبوتر ۵۳

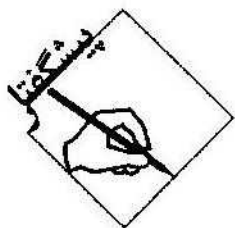
۵۳	حفره دهانی
۵۴	دستگاه تنفس
۵۵	دستگاه گوارش
۵۶	کبد
۵۶	دستگاه ادراری
۵۶	دستگاه تولید مثل
۵۶	دستگاه عصبی
۵۷	دستگاه گردش خون
۵۷	فیزیولوژی تخمک گذاری در کیبوتر ماده
۵۹	فصل چهارم: رفتار شناسی
۶۰	رفتار پرریزی و عوامل موثر بر پرریزی
۶۰	رفتار کرجی و لانه گزینی
۶۱	سایر الگوهای رفتاری
۶۱	تعیین سن کیبوتران
۶۲	تعیین جنسیت کیبوتر
۶۳	فصل پنجم: حل نگهداری
۶۴	اصل لانه کیبوتری
۶۶	محاسبه تعداد کیبوتر با تعداد لانه موجود
۶۷	جایگاه پرورش گروهی در سالن
۶۷	جایگاه پرورش قفسی در سالن
۶۷	ساخت قفس ۱۲ واحدی
۷۲	فصل ششم: جوجه کشی
۷۶	فصل هفتم: تغذیه
۸۴	فصل هشتم: مدیریت بهداشتی و بیماری های شایع، همراه با داروها و مکمل ها
۸۵	بیماری های عفونی کیبوتر
۸۵	الف: بیماری های باکتریایی
۸۵	۱- بیماری کلی با سیلوز
۸۵	۲- بیماری کوری کیبوتر
۸۶	۳- بیماری استریتو کوکوسیس
۸۶	۴- لیستریوز کیبوتر
۸۷	۵- بیماری تورم عفونی پیش معده
۸۷	۶- وبای پرندگان
۸۷	۷- بیماری سل
۸۸	۸- بیماری سالمونلوز

۸۹	۹- بیماری تورم ناف
۸۹	۱۰- بیماری مایکوپلاسموز
۹۰	۱۱- بیماری کلامیدیوز (chlamydiosis)
۹۱	بیماری‌های ویروسی کبوتر
۹۱	بیماری نیوکاسل کبوتر
۹۵	بیماری آنفولانزا در پرندگان
۹۵	بیماری برونشیت عفونی در پرندگان
۹۵	بیماری پاکس (آبله) کبوتر
۹۸	عفونت پارامیکسو ویروسی کبوتر (پاراآنفولانزا)
۹۹	عفونت هرپس ویروسی herpes virus infection کبوتر
۱۰۰	بیماری رسیپرینوری یا سرماخوردگی کبوتر
۱۰۱	آنسفالومیلیت پرندگان
۱۰۱	بیماری‌های انگلی کبوترها
۱۰۱	آسکاردیاز
۱۰۲	بیماری وورم (Worm)
۱۰۳	آلودگی کبوتر با کرم‌های نواری
۱۰۵	بیماری کوکسیدیوز
۱۰۶	آلودگی به کرم‌های مویین (کاپیلاریاز)
۱۰۶	آلودگی به انگل‌های خارجی
۱۰۶	کنه
۱۰۷	بیماری تریکوموناز
۱۰۷	بیماری‌های قارچی
۱۰۸	بیماری اسپریلوس
۱۰۹	بیماری مونیلیا (کاندیدیاز)
۱۱۰	بیماری‌های غیر عفونی کبوتر
۱۱۰	پرریزی غیر طبیعی
۱۱۰	مشکلات و اختلالات پرها
۱۱۱	بی نطفه بودن تخم کبوتر
۱۱۱	اختلال گرفتگی مجرای تخم گذاری پرند
۱۱۲	یبوست
۱۱۲	ترشیدگی چینه دان
۱۱۳	برخی از مکمل‌های موثر در پرورش کبوتر
۱۱۵	داروهای مورد استفاده در کبوتر با دوز مورد نیاز

فصل نهم: راندمان تولید

۱۲۲	نحوه ذبح جوجه ها
-----	------------------

منابع

پیشگفتار

با انفجار روز افزون جمعیت، چاره‌ای جز به تکیه بر افتادن برای بهره‌گیری از منابع محله، تمام امکانات و ظرفیت‌ها نیست.

اگر از منظر تهیه‌ی غذا و انرژی برای انسان به پرورش حیوانات نگاه کنیم، به موارد گوناگونی از حیوانات و دام‌های اهلی برخورد می‌کنیم که می‌توان از آن‌ها بهره‌جست. اما با وجود اینکه سال‌هاست در کشورهای دیگر از این منابع استفاده می‌کنند، ما هنوز دست به کار نشده‌ایم.

پرورش گیاهان و حیوانات متنوع مهم‌ترین راه بقای انسان از لحاظ دستیابی به انرژی و غذا است (البته با در نظر گرفتن مسئله حلال و حرام بودن حیوانات متنوع) و نیز اگر از منظر سرمایه‌ی ملی و اقتصاد برتر و ثروت همیشگی نگاه کنیم، دام و دامپروری سرمایه و ثروتی است که هیچ‌گاه پایان‌پذیر نیست. یعنی همان‌طور که از آغاز آفرینش انسان، حیوان هم وجود داشته است و انسان با اهلی کردن حیوانات نیازهای خود را تأمین نموده است و چون حیوان هم قدرت تولید مثل و زایش دارد تا ابد این منبع وجود خواهد داشت.

در حالیکه سرمایه‌های ملی که متأسفانه کانون توجهات بیشتری روی آن است مثل نفت روزی به پایان خواهد رسید و از این حیث جا دارد دست‌اندرکاران توجه بیشتری به صنعت دامپروری نمایند.

هر چند در دوران کنونی، ویران سازی سریع و باور نکردنی طبیعت در نتیجه‌ی فن‌آوری‌های دوران ادامه دارد. اما این وضع در مورد دام‌های اهلی چندان ناامید کننده نیست. خوش بختانه انسان‌ها برای تامین نیازهای خودشان هم که شده، سعی می‌کنند به شیوه‌ای از فن‌آوری برای پرورش حیوانات استفاده کنند که در جهت بهبود بهره‌وری آن‌ها باشد و صدمه‌ای نیز به آنها وارد نیاید.

البته این نیز لازم به ذکر است که هنوز دامپروری سنتی در بین دامداران ایرانی رایج است و نتیجه‌ی این کار کاهش بهره‌وری و رکود پیشرفت در عرصه‌ی تولید غذا و انرژی است تبدیل دامپروری سنتی به صنعتی‌کاری بسیار مشکل اما خوش بختانه در حال عبور از مرحله‌ی گذار هستیم.

کتابی که در اختیار دارید سعی شده اولاً، یک منبع جدید و با صرفه از غذا را که کشورهای پیشرفته جهان از آن استفاده می‌کنند معرفی نماید. ثانیاً یک کار و شغل تولیدی را معرفی و با صرفه بودن آن و جزئیات راه‌اندازی آن را توجیه و توصیف می‌کند و ثالثاً با تحقیق و مطالعه‌ی بسیار تلاش شده بیش‌ترین موارد و مطالب مورد نیاز برای استفاده و موفقیت مشتاقان راه‌اندازی این واحد دامپروری آورده شود تا افراد داوطلب با دیدی باز اقدام به پرورش نمایند. امیدواریم که مطالب مندرج در این کتاب در پیشبرد اهداف آموزشی، تحقیقی و دامپروری موثر باشد.

از مخاطبان و خوانندگان این کتاب ممنونیم اگر نظراتشان را در مورد اشکالاتی که شاید وجود دارد و از چشم ما دور مانده است از ما دریغ ننمایید.

رضا صافی - امیر مسعود شهبازی